

Creixem tot debatent amb els dilemes morals

Objectiu

Triar un curs d'acció a partir d'una situació real o imaginària, en què entren en conflicte dos valors morals.

Material

Dilemes morals

Temps

Quatre sessions d'una hora, aproximadament.

Metodologia

1. Presentació del dilema de forma escrita. És important constatar que els alumnes han comprés els elements centrals.
2. Demanar als alumnes que adoptin una posició inicial: escriuran la seva postura i una o dues raons del perquè. Després manifestaran a mà alçada la seva opinió.
3. Discussió en petits grups de quatre o cinc alumnes. Poden agrupar-se en funció de l'opció presa o bé entre els que prenen diferent opció.
4. Discussió en el grup-classe: Els portaveus informen sobre les opcions dels grups petits i les seves raons.
5. Intervencions individuals espontànies en el gran grup.
6. Resum final del professor de les raons i opcions aportades pels grups.
7. Reconsideració individual de les posicions inicials. És interessant sol·licitar als alumnes que manifestin al grup si el debat ha modificat la seva opinió inicial i en què.

Dilemes morals

A la classe s'ha trencat el vidre d'una finestra, com a conseqüència de la mala conducta d'un alumne. El professor pregunta qui ha estat, dient que si el culpable no apareix tota la classe haurà de pagar la seva reparació, a més de patir altres càstigs. Un grup d'alumnes sap qui és el responsable, però decideixen no dir res, perquè l'alumne causant del problema és amic d'ells, i no volen ser acusats de " xivatos " ni " traïdors". A més, volen evitar els problemes i molèsties que els causaria la seva confessió. En conseqüència, tota la classe és castigada.

Veus correcta la conducta d'aquests alumnes ?

Tu què faries en un cas similar ?

Un temps enrere, la meua dona va ajudar a un turista suís a la zona d'Ipanema, que deia haver estat víctima d'uns lladregots. Parlant un pèssim portuguès amb accent estranger, va afirmar estar sense passaport, diners ni lloc per dormir.

La meua dona li va pagar un dinar i li va donar els diners necessaris perquè pogués passar la nit en un hotel fins posar-se en contacte amb la seva ambaixada, i se'n va anar. Dies després, un diari de la ciutat informava que el tal "turista suís " era en realitat un pocavergonya molt creatiu, que fingia accent estranger i abusava de la bona fe de les persones. En llegir la notícia, la meua dona es va limitar a comentar : «Això no m'impedirà continuar ajudant a qui pugui » .

Una de les tàctiques habituals dels segrestadors (de persones, d'avions amb passatgers, etc .) Consisteix a plantejar determinades peticions (diners, alliberament de presos, etc .) A canvi de deixar anar els ostatges.

Els poders públics es veuen abocats llavors a un dilema terrible: o cedeixen davant els segrestadors i aconseguen així l'alliberament dels ostatges, o no ho fan i s'arrisquen a que morin. Habitualment, els poders públics no cedeixen, argumentant que si ho fessin, aquesta claudicació donaria peu a altres grups o persones a utilitzar la tàctica del segrest per aconseguir els seus objectius.

En el cas que tu haguessis de prendre una decisió d'aquest tipus, què faries ?

Seria la mateixa teua decisió si entre els ostatges es trobessin familiars i persones molt estimades per tu ?

Li faries una almoina a un captaire alcohòlic, encara que sabessis que probablement es gastés els diners en vi ?

Argumentaries que demanar diners per emborratjar és dolent, i per tant t'abstindries de donar-li ?

O pensaries que és un malalt que no pot evitar emborratjar-se, i que aquest acte no fa mal a ningú excepte a ell mateix, i per raó de la seva addicció incurable, li donaries la almoina que et sol·licita ?

Consideres immoral alguna de les dues decisions anteriors ? Per què ?

Un dels negocis més rendibles en els últims temps és el del periodisme sensacionalista relacionat amb l'anomenada " premsa rosa ". En les revistes del cor o en programes de ràdio i televisió on intervenen famosos es venen exclusives milionàries per revelar secrets íntims, assumptes sexuals o fotografies comprometedores. És clar que moltes d'aquestes exclusives atempten directament contra l'honor i el dret a la intimitat d'algunes persones.

Imagina que tu ets el director d'una cadena de televisió i has de autoritzar o denegar el permís per a la creació d'un programa d'aquest tipus. Saps que l'audiència d'aquests programes és altíssima (i es tracta d'un assumpte important per als accionistes de la teva empresa, ja que els ingressos publicitaris augmentarien), encara que personalment consideres immoral el vendre secrets íntims que afectin terceres persones .

D'entre les següents decisions , quin triaries i per què:

- Autoritzar el programa , ja que l'important és aconseguir audiència. Al cap i a la fi això és el que volen majoritàriament els accionistes i són ells els que et paguen.
- Autoritzar el programa, argumentant que això és el que l'opinió pública desitja i, per tant, es tracta d'una decisió democràtica.
- Denegar el programa per motius morals.
- Denegar el programa amb la finalitat de crear una imatge de cadena televisiva seriosa i així captar espectadors contraris a aquest tipus d'espais.

Si per alguna casualitat de la vida, sorprenguessis a dos famosos en actitud íntima, afectuosa i comprometedora per al seu honor, i tinguessis a mà una càmera fotogràfica o de vídeo, els fotografiaries i intentaries vendre aquestes imatges a alguna revista que et paguis un bon munt de diners per elles, o al contrari, respectaries el seu dret a la intimitat?

Estaries disposat o disposada a compartir part del que et sobra (part del teu paga, renunciar a comprar roba de marca i cara, dedicar el teu temps lliure a treballar per una ONG, etc.) Per intentar remeiar la pobresa existent en el món ? O penses potser que amb actituds individuals no resol res i que aquesta tasca hauria de ser missió exclusiva de l'Estat (al cap i a la fi, els ciutadans ja paguen impostos, una part dels quals es dediquen a l'ajuda al desenvolupament dels països pobres) ?

Series capaç de mentir sobre la teva qualificació professional per aconseguir una feina, tot i que amb aquesta mentida perjudicis a altres candidats al lloc de treball? Si et trobessis en aquesta situació: diries la veritat o optaries per intentar aconseguir aquest treball a qualsevol preu ? En aquest últim cas, com justificaries moralment teva conducta ?

Imagina que, durant molt de temps, portes sortint com a parella amb un noi o una noia. Un dia coneixes a una altra persona i t'enamores d'ella (el que es diu un enamorament sobtat). Saps que la teva parella està totalment enamorat/da de tu, i trencar amb la vostra relació pot provocar greus trastorns, ja que ell/ella té tendència a la depressió. A més, es tracta d'una persona tímida que ha desenvolupat una gran dependència afectiva i social cap a tu, amb la qual cosa el teu abandonament la col·locaria en una situació crítica. La persona de la qual t'has enamorat recentment t'ha correspost, però ara et demana que deixis a la teva antiga parella per sortir amb ella.

Se't plantegen simultàniament diversos conflictes:

- Has de fer cas només als teus sentiments i anar-te'n amb aquesta segona persona, tot i que la coneguis poc i no sàpigues si la vostra relació funcionarà ?
- Has quedar-te amb la teva antiga parella per no provocar dany i seguir mantenint una relació d'afecte i amiat, esperant que l'amor torni a aparèixer, i ferint en els seus sentiments a la segona ?
- Has convèncer aquesta última que heu de mantenir relacions secretes abans de comprometre's definitivament i trencar amb la teva primera parella ?
- Has de dir la veritat a la teva primera parella encara que això li provoqui una depressió ?
- Has parlar amb les dues per comunicar-los que estàs fet un embolic i que prefereixes esperar abans de prendre una decisió sobre això, encara que corris el risc que les dues et abandonin ?

Imagina que ets ciutadà d'un Estat d'EEUU (Texas, per exemple) on la pena de mort és legal (tu estàs, però, en contra d'ella) i que et toca ser membre d'un jurat, el que en aquell país representa una obligació i un deure.

Acceptaries participar en aquest jurat per jutjar una persona per assassinat, qui, en el cas de ser declarada culpable, podria ser condemnada a la cambra de gas, o et declararies insubmís, negant a participar en el jurat, tot a costa de patir sancions o càstigs a causa d'aquesta negativa, per considerar que tu estàs totalment en contra de l'aplicació de la pena de mort, fins i tot en el cas dels culpables per assassinat ?

Justificaries la teva participació, argumentant que és deure de tot ciutadà participar en l'administració de la justícia i que, per tant, tu no fas més que complir amb el teu deure social i legal, o no ?

Imagina't que busques feina en una empresa, caracteritzada per les seves prejudicis socials sobre la forma de vestir i de comportar públicament dels seus empleats. Tu ets una persona poc convencional en aquests aspectes, i per això sents temor que puguin rebutjar la sol·licitud de treball a causa de la teva forma de ser i de comportar-te. Des d'un punt de vista professional, però, aquest treball t'interessa moltíssim ja que sempre has desitjat tenir un lloc d'aquestes característiques. Saps que entre els teus competidors per aconseguir aquest treball cap d'ells està tan preparat professionalment com tu, encara que- això sí- són més tradicionals en els seus gustos i costums .

Canviaries de manera de ser i comportar-te públicament per tal d'aconseguir aquest treball ? O el rebutjaries i buscaries un altre on no t'obliguessin a vestir i a viure de determinada manera, fins i tot a risc de no trobar un lloc de treball o d'haver de esforçar-te en alguna cosa que t'agrada menys?

En aquest últim cas, què seria més important per a tu: les teves idees o la seguretat laboral ? Per què?